

**UCHWAŁA Nr /XI/2025
RADY POWIATU W RADOMIU
z dnia 7 marca 2025 roku**

**w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób
z Niepełnosprawnościami na lata 2025-2030**

Na podstawie § 21 Statutu Powiatu Radomskiego oraz art. 4 ust.1 pkt 5, art. 12 ust.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz.107 z późn.zm.) w związku z art. 35a ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz.44 z późn. zm.), uchwala się, co następuje

§ 1.

1. Rada Powiatu w Radomiu uchwala Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2025-2030.
2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2025-2030 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Radomskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wnioskodawca:

Zarząd Powiatu

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 35a pkt.1, ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U z 2024 poz. 44, z późn. zm.) do zadań powiatu należy opracowanie i realizacji powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

W związku z tym iż wcześniej obowiązujący Program na lata 2019-2024 stracił moc zachodzi konieczność uchwalenia nowego Programu.

Powiatowy Program Działań na Rzecz
Osób z Niepełnosprawnością
Powiatu Radomskiego
na lata 2025-2030

Spis treści

WSTĘP	5
ROZDZIAŁ I – PODSTAWY PRAWNE	6
ROZDZIAŁ II – CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ.....	7
II.1 INFORMACJE OGÓLNE	7
II.2 DIAGNOZA	7
II.2.1 Wnioski	7
II.2.2 Rekomendacje	9
II.3 ANALIZA DANYCH ZASTANYCH	11
II.4 ZASOBY INSTYTUCJONALNE	15
ROZDZIAŁ III – ADRESACI	16
ROZDZIAŁ IV – CELE	17
IV.1 CEL GŁÓWNY	17
IV.2 CELE STRATEGICZNE PROGRAMU	17
ROZDZIAŁ V – PROGNOZOWANE EFEKTY.....	23
ROZDZIAŁ VI – RAMY FINANSOWANIA	24
ROZDZIAŁ VII – MONITORING I EWALUACJA	25
SPIS TABEL	26

Wstęp

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością stanowi strategiczny dokument, którego celem jest kompleksowe wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin. Program powstał w odpowiedzi na potrzeby społeczności lokalnej oraz w zgodzie z krajowymi i międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie praw człowieka, w tym Konwencją ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych oraz ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Dokument ten odzwierciedla dążenie do stworzenia w powiecie radomskim środowiska, które sprzyja pełnej integracji osób z niepełnosprawnościami we wszystkich sferach życia: edukacyjnej, zawodowej, społecznej i kulturalnej. Jego głównym założeniem jest likwidacja barier, które utrudniają osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowanie na równych prawach z innymi członkami społeczeństwa.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością to wyraz odpowiedzialności samorządu za dobrostan wszystkich mieszkańców, w szczególności tych, którzy wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Dzięki niemu możliwe będzie budowanie powiatu bardziej przyjaznego, dostępnego i otwartego dla osób z niepełnosprawnościami.

Rozdział I – Podstawy prawne

Podstawę prawną opracowania niniejszego Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Powiatu Radomskiego na lata 2025-2030 (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 44 ze zm.). Nakłada ona na powiat obowiązek opracowywania i realizacji, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Inne akty prawne, które mają wpływ na ukształtowanie niniejszego dokumentu to:

- Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 13 grudnia 2006 r.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.);
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 107)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1283 ze zm.);
- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1411);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1491);

Niniejszy Program uwzględnia także wytyczne zawarte w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Radomskiego na lata 2025-2030.

Rozdział II – Charakterystyka środowiska osób z niepełnosprawnością

II.1 Informacje ogólne

Powiat radomski jest powiatem ziemskim, położonym w województwie mazowieckim. Graniczy z 6 powiatami województwa mazowieckiego: szydłowieckim, przysuskim, białobrzeskim, kozienickim, zwoleńskim, lipskim i z 1 powiatem województwa świętokrzyskiego: starachowickim oraz z miastem na prawach powiatu Radomiem. Siedzibą powiatu jest miasto Radom. Powierzchnia powiatu radomskiego wynosi 1 530 km² co stanowi 4,3% powierzchni województwa mazowieckiego.

Administracyjnie powiat dzieli się na 13 gmin: 1 miejska Pionki, 4 miejsko-wiejskie: Iłża, Jedlnia-Letnisko, Przytyk i Skaryszew oraz 8 wiejskich: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Kowala, Pionki, Wierzbica, Wolanów i Zakrzew.

II.2 Diagnoza

Na terenie powiatu radomskiego w 2024 roku zostały przeprowadzone badania diagnozujące problemy społeczne, których efektem jest opracowanie pt. „Postrzeganie problemów społecznych przez mieszkańców powiatu radomskiego”. Celem podjętych badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie powiatu. W badaniu łącznie udział wzięły 72 osoby z niepełnosprawnością i ich opiekunowie. Z uwagi na obszerny charakter dokumentu, w dalszej części niniejszego Rozdziału przedstawiono jedynie wnioski oraz rekomendacje.

II.2.1 Wnioski

Bariery architektoniczne

Problemem wskazywanym przez respondentów są bariery architektoniczne, takie jak brak dostosowanych wejść do budynków i brak podjazdów, co wymieniło 52,78% badanych. Wyniki te wskazują na potrzebę poprawy infrastruktury, aby umożliwić osobom z niepełnosprawnościami swobodne poruszanie się.

Problemy ze znalezieniem zatrudnienia

47,22% respondentów wskazało na trudności ze znalezieniem zatrudnienia jako problem. Bariery fizyczne oraz brak dostępu do edukacji są kluczowymi czynnikami utrudniającymi aktywizację zawodową, co sugeruje potrzebę wsparcia w zakresie edukacji i przeciwdziałania uprzedzeniom pracodawców.

Problemy materialne i społeczne

Brak środków finansowych, bieda oraz bezradność zostały wskazane przez 33,33% respondentów jako trudności, co pokazuje potrzebę zwiększenia pomocy socjalnej oraz wsparcia finansowego dla osób z niepełnosprawnościami.

Marginalizacja społeczna

55,56% respondentów uważa, że niepełnosprawność ogranicza integrację społeczną, co wskazuje na konieczność podjęcia działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej dotyczącej ich problemów.

Ocena pomocy powiatu radomskiego

Pomoc oferowana przez powiat radomski jest oceniana pozytywnie, co wskazało 36,11% respondentów, 55,56% nie ma jednoznacznej opinii, co sugeruje konieczność poprawy informacji o dostępnych formach wsparcia oraz ich skuteczności.

Ocena infrastruktury komunikacyjnej

Dostęp do przystanków oraz stan chodników zostały ocenione głównie jako średnie, a oceny negatywne wskazują na potrzebę poprawy infrastruktury, aby ułatwić osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z transportu publicznego.

Dostęp do budynków użyteczności publicznej

Respondenci ocenili dostęp do urzędów oraz placówek zdrowotnych umiarkowanie pozytywnie, jednak wskazano również na potrzebę dalszych ulepszeń w celu poprawy dostępności.

Problemy związane z zatrudnieniem

Największą barierą w podjęciu pracy zawodowej jest brak możliwości dojazdu do miejsca pracy (72,22%), a także uprzedzenia pracodawców oraz brak kwalifikacji, co wymaga dodatkowego wsparcia w zakresie transportu oraz edukacji zawodowej.

Dostęp do opieki medycznej

Większość respondentów (63,89%) ocenia dostęp do usług medycznych pozytywnie, jednak 36,11% wskazuje na braki w tym zakresie, co wskazuje na potrzebę dalszej poprawy jakości i dostępności opieki zdrowotnej.

Podsumowanie

Osoby z niepełnosprawnościami w powiecie radomskim zmagają się z pewnymi barierami, z których najważniejsze są bariery architektoniczne, utrudniony dostęp do rynku pracy oraz trudności w korzystaniu z komunikacji publicznej. Znaczna część respondentów wskazuje na ograniczoną akceptację społeczną oraz niewystarczającą jakość infrastruktury. Aby poprawić jakość życia osób z niepełnosprawnościami, należy skupić się na poprawie infrastruktury, zwiększeniu świadomości społecznej oraz wzmocnieniu zakresu wsparcia. Takie działania mogą przyczynić się do pełniejszego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym.

II.2.2 Rekomendacje

Likwidacja barier architektonicznych

Bariery architektoniczne są jedną z głównych przeszkód wskazywanych przez osoby z niepełnosprawnościami. Konieczne jest zwiększenie nakładów na modernizację budynków publicznych, chodników, krawężników i przystanków, tak aby były one dostępne dla osób z ograniczoną mobilnością. Priorytetem powinno być dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz z innymi niepełnosprawnościami ruchowymi.

Wsparcie w zakresie transportu

Brak możliwości dojazdu do miejsca pracy jest kluczową barierą w aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Zaleca się rozwój programów wsparcia w zakresie transportu, takich jak specjalne środki transportu publicznego, dofinansowanie dojazdów do pracy oraz dostosowanie przystanków komunikacji publicznej. Modernizacja infrastruktury transportowej powinna uwzględniać potrzeby osób z niepełnosprawnościami, aby poprawić ich mobilność i samodzielność.

Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i zdrowotnych

Dostęp do usług zdrowotnych i opiekuńczych został oceniony jako zadowalający, ale z obszarami wymagającymi poprawy. Rekomenduje się zwiększenie liczby dostępnych placówek oraz ich dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Należy rozważyć rozbudowę usług pielęgniarских, opieki rehabilitacyjnej i paliatywnej, aby zaspokoić potrzeby tej grupy społecznej.

Aktywizacja zawodowa i edukacja

Wiele osób z niepełnosprawnościami boryka się z trudnościami w znalezieniu pracy, m.in. z powodu braku kwalifikacji i uprzedzeń ze strony pracodawców. Konieczne jest wdrożenie programów wsparcia edukacyjnego i zawodowego, które umożliwią osobom z niepełnosprawnościami zdobycie nowych umiejętności oraz pomoc w znalezieniu zatrudnienia. Współpraca z pracodawcami oraz kampanie uświadamiające mogą również przyczynić się do zmniejszenia uprzedzeń wobec zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.

Poprawa jakości informacji o dostępnych świadczeniach i usługach

Część respondentów wskazuje potrzebę zwiększenia dostępu do informacji dotyczących praw i uprawnień osób z niepełnosprawnościami. Rekomenduje się rozwój cyfryzacji, gdzie osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie mogliby uzyskać kompleksowe informacje o dostępnych świadczeniach, ulgach i usługach wsparcia.

Zwiększenie świadomości społecznej i przeciwdziałanie marginalizacji

Niepełnosprawność jest postrzegana jako główna przyczyna wykluczenia społecznego. Wskazane jest zwiększenie realizowanych programów edukacyjnych i kampanii społecznych, które będą promować postawy akceptacji i zrozumienia wobec osób z niepełnosprawnościami.

Wsparcie dla osób w trudnej sytuacji materialnej

Problemy finansowe są powszechne wśród osób z niepełnosprawnościami, co ogranicza ich możliwość samodzielnego funkcjonowania. Należy zwiększyć dostęp do świadczeń socjalnych, w tym zasiłków oraz dofinansowań do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Rozwój programów aktywizacji społecznej

Brak akceptacji, samotność i izolacja społeczna są problemami wśród osób z niepełnosprawnościami. Rekomenduje się zwiększenie realizowanych programów integracyjnych, takich jak Kluby Seniora, warsztaty, wydarzenia kulturalne i sportowe, które umożliwią osobom z niepełnosprawnościami pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym oraz budowanie relacji z innymi mieszkańcami.

Poprawa dostępności miejsc i usług publicznych

Dostęp do wielu miejsc użyteczności publicznej, takich jak urzędy, biblioteki, ośrodki zdrowia, został oceniony poprawnie. Zaleca się dostosowanie budynków publicznych i placówek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez instalację podjazdów, wind oraz dostosowanie toalet.

Programy przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji

Barierzy psychiczne, brak akceptacji oraz nietolerancja są częstymi problemami zgłaszanymi przez osoby z niepełnosprawnościami. Zasadne jest przy pomocy OPS wprowadzenie programów przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji oraz zapewnienie wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających takich sytuacji.

II.3 Analiza danych zastanych

Informacja o liczbie wydanych orzeczeń o niepełnosprawności może dać obraz liczby osób z niepełnosprawnością w powiecie radomskim. Można zauważyć, że z roku na rok rośnie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych osobom powyżej 16. roku życia w powiecie radomskim. Najwięcej z nich wydawanych jest z powodu upośledzenia narządów ruchu, chorób układu oddechowego i krążenia oraz chorób neurologicznych.

Tabela 1 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom powyżej 16. roku życia według przyczyn w powiecie radomskim w latach 2021-2023

Nazwa	2021	2022	2023
01-U Upośledzenia umysłowe	22	33	41
02-P Choroby psychiczne	125	146	209
03-L Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	62	86	94
04-O Choroby narządu wzroku	36	44	40
05-R Upośledzenia narządu ruchu	431	506	601
06-E Epilepsja	23	19	30
07-S Choroby układów oddechowego i krążenia	427	510	555
08-T Choroby układu pokarmowego	56	80	96
09-M Choroby układu moczowo-płciowego	94	141	182
10-N Choroby neurologiczne	348	403	421
11-I Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	208	180	156
12-C Całościowe zaburzenia rozwojowe	2	2	17
OGÓŁEM	1 834	2 150	2 442

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Poniżej – dokładniejsza informacja o strukturze wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom powyżej 16. roku życia. Najczęściej wydawane są orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Największą grupę osób z niepełnosprawnością z orzeczeniem stanowią osoby powyżej 60. roku życia. Wśród osób z niepełnosprawnością powyżej 16 lat z orzeczeniem nieznacznie przeważają kobiety.

Tabela 2 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom powyżej 16. roku życia według przyczyn w powiecie radomskim w latach 2021-2023

Kategoria	Podkategoria	2021	2022	2023
Stopień niepełnosprawności	Znaczny	589	708	838
	Umiarkowany	922	1 110	1 239
	Lekki	323	332	365
Wiek	16-25 lat	127	160	195
	26-40 lat	165	219	221
	41-60 lat	612	681	704
	60 lat i więcej	930	1 090	1 322
Płeć	Kobiety	933	1 103	1 251
	Mężczyźni	901	1 047	1 191

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Można zauważyć, że z roku na rok rośnie także liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych osobom poniżej 16. roku życia w powiecie radomskim. W 2023 roku najwięcej z nich wydanych było z powodu całościowych zaburzeń rozwoju, chorób psychicznych oraz chorób układu oddechowego i krążenia.

Tabela 3 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom poniżej 16. roku życia według przyczyn w powiecie radomskim w latach 2021-2023

Nazwa	2021	2022	2023
01-U Upośledzenia umysłowe	7	13	7
02-P Choroby psychiczne	65	77	67
03-L Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	19	37	38
04-O Choroby narządu wzroku	8	16	10
05-R Upośledzenia narządu ruchu	23	30	39
06-E Epilepsja	18	11	9
07-S Choroby układów oddechowego i krążenia	45	43	61
08-T Choroby układu pokarmowego	10	7	11
09-M Choroby układu moczowo-płciowego	16	8	15
10-N Choroby neurologiczne	60	47	51
11-I Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	48	33	41
12-C Całościowe zaburzenia rozwojowe	15	28	121
OGÓŁEM	334	350	470

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Poniżej – dokładniejsza informacja o strukturze wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom poniżej 16. roku życia. Wśród osób z niepełnosprawnością poniżej 16 lat z orzeczeniem przeważają mężczyźni.

Tabela 4 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom poniżej 16. roku życia według przyczyn w powiecie radomskim w latach 2021-2023

Kategoria	Podkategoria	2021	2022	2023
Wiek	0-3 lat	89	77	89
	4-7 lat	97	113	142
	8-16 lat	148	160	239
Płeć	Kobiety	144	153	181
	Mężczyźni	190	197	289

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu kieruje szereg możliwości wsparcia dla osób z niepełnosprawnością – prezentują je tabele poniżej.

Tabela 5 Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z różnych form wsparcia realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu w latach 2021-2023

Nazwa	2021	2022	2023
Turnusy rehabilitacyjne (liczba osób korzystających)	254	226	290
Likwidacja barier architektonicznych (liczba osób)	28	12	16
Sport, kultura, turystyka (liczba osób korzystających / liczba wspartych stowarzyszeń)	461/10	861/11	964/11
Sprzęt rehabilitacyjny (liczba osób korzystających)	15	25	18
Przedmioty ortopedyczne (liczba wniosków)	1 156	1 232	1 406

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu

„Aktywny Samorząd” Moduł I i Moduł II, którego celem jest przygotowanie beneficjentów programu do pełnienia różnych ról społecznych poprzez włączenie do społeczeństwa informacyjnego, likwidację barier w poruszaniu się oraz barier transportowych. Poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie oraz poprzez podwyższenie kwalifikacji. Z Programu skorzystało :

Tabela 6 liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z Programu pn. „Aktywny samorząd”

	2021		2022		2023		2024	
MODUŁ I	148	705.918	91	851.539	155	799.928	108	743.885
w tym:								
Oprządkowanie do samochodu	3	25.550	8	58.459	12	54.481	3	26.095
	1	1.252	1	1.500	4	8.888	3	8.847
Prawo jazdy kat. B i C	28	175.006	46	257.498	37	202.905	38	241.744
Sprzęt elektroniczny	3	8.000	0	0	0	0	1	2.200
Szkolenie-obsługa sprzętu	15	67.073	10	124.700	6	102.000	17	134.050
	9	64.125	8	59.700	12	87.975	14	99.000
elektronicznego	9	23.538	12	33.750	10	19.960	127	39.100
Zakup wózka elektrycznego	2	14.200	3	77.560	1	3.800	10	173.800
	1	312	3	4.670	5	15.589		19.049
Zakup skutera								
Naprawa wózka								
Zakup protez								
Zapewnienie opieki								
MODUŁ II	77	226.862	71	233.702	64	219.530	77	197.891
Razem MODUŁ I + II	225	932.780	162	851.539	219	1.019.458	212	925636

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu

„Program wyrównywania różnic między regionami III” w Obszarach B, D i F, którego celem jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy

zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Program zakłada zwiększenie koncentracji środków w wybranych regionach i zadaniach, tak aby finansowane działania możliwie szybko przyniosły zakładane efekty.

Z programu skorzystało:

Tabela 7 Liczba osób z niepełnosprawnością korzystająca z Programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III”

	2021		2022		2023		2024	
Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III.	6 (B i F) 5 (D)	640.415 936.060	3 (F) 2 (D)	275.239 675.270	3 (B i F) 4 (D)	288.973 982.051	1(F) 3(D)	112.618 740.000

Źródło : Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu:

W Ponadto Powiat Radomski podpisał umowy na realizację dwóch programów w ramach pakietu Samodzielność-Aktywność-Mobilność, tj. Dostępne Mieszkanie i Mieszkanie dla Absolwenta.

Tabela 8 Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z Programu pn. „S-A-M”

	2021		2022		2023		2024	
Program S-A- M								
Zamiana mieszkanie	0	0	0	0	0	127.687	0	127.687
Wynajem mieszkania	0	0	0	0	0	169.635	0	169.635

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Powiat Radomski realizował także Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023, i „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2024, którego głównym celem było wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Z Programu w roku 2023 - skorzystało 27 uczestników , w roku 2024 - 25 uczestników.

Na terenie powiatu występują także inne podmioty, wspierające specjalistycznie osoby z niepełnosprawnością. Są to 4 Warsztaty Terapii Zajęciowej, wspierające w 2023 roku 165 osób z niepełnosprawnością, 2 Środowiskowe Domy Samopomocy dla 60 osób oraz asystent osoby z niepełnosprawnością, wspierający od 2023 roku 27 osób. Na terenie powiatu nie funkcjonują Zakłady Aktywności Zawodowej, Centra i Kluby Integracji Społecznej.

Tabela 9 Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowych Domów Samopomocy i usług asystenta osoby z niepełnosprawnością w powiecie radomskim w latach 2021-2023

Nazwa	2021	2022	2023
Warsztaty Terapii Zajęciowej (liczba WTZ / liczba osób korzystających)	4/150	4/153	4/165
Środowiskowe Domy Samopomocy (liczba ŚDS / liczba osób korzystających)	2/60	2/60	2/60
Usługi opiekuńcze - Asystent osoby z niepełnosprawnością (liczba osób korzystających)	0	0	27

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu

W powiecie radomskim ok. 350 osób z niepełnosprawnością jest zarejestrowanych jako bezrobotne (344 w 2023 roku). W 2023 roku 43,0% z nich stanowiły kobiety.

Tabela10 Liczba bezrobotnych osób z niepełnosprawnością w powiecie radomskim w latach 2021-2023

Nazwa	2021	2022	2023
Bezrobotne osoby z niepełnosprawnością - ogółem	323	355	344
Bezrobotne osoby z niepełnosprawnością - kobiety	149	153	148

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu

II.4 Zasoby instytucjonalne

Na terenie powiatu radomskiego funkcjonuje wiele instytucji wspomagających osoby z niepełnosprawnością. Należą do nich między innymi:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu,
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Dom Pomocy Społecznej w Jedlance;
- Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach;
- Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy;
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym (jednostka prowadząca: **Stowarzyszenie Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych Pozytywni**);
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej (jednostka prowadząca: Caritas Diecezji Radomskiej);
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Pionkach (jednostka prowadząca: Urząd Gminy Pionki);
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dąbrówce Nagórnej (jednostka prowadząca: Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym „Do celu” im. Św. Brata Alberta w Radomiu);
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Pionkach;
- Spółdzielnia Socjalna "Pożyteczni" w Mniszkach;
- Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Krzyżanowicach.

Rozdział III – Adresaci

Adresatami Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Powiatu Radomskiego na lata 2025-2030 są:

- osoby z niepełnosprawnością,
- rodziny i opiekunowie osób z niepełnosprawnością,
- instytucje publiczne i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- społeczność lokalna.

Rozdział IV – Cele

IV.1 Cel główny

Cel główny Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Powiatu Radomskiego na lata 2025-2030 to:

Poprawa jakości życia, wspieranie integracji społecznej oraz rozwijanie możliwości osób z niepełnosprawnością w powiecie radomskim poprzez działania w obszarach rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz inne działania aktywizująco-integrujące

IV.2 Cele strategiczne Programu

Cele strategiczne określone w niniejszym Programie wynikają z przeprowadzonej diagnozy, jak również stanowią swego rodzaju kontynuację dotychczas podejmowanych działań (z uwzględnieniem zmian oraz koniecznością pogłębienia realizowanych zadań).

Cel strategiczny 1.	
Satysfakcjonujący poziom życia osób z niepełnosprawnością z odpowiednim wsparciem w problemach i maksymalnym poziomem samodzielności	
Działania: - Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w oparciu o środki PFRON w zakresie: turnusów rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier funkcjonalnych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością oraz realizacja innych działań finansowanych z tego źródła - Finansowanie kosztów uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w Warsztatach Terapii Zajęciowej - Wspieranie tworzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej - Realizacja działań w zakresie programu pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” i programu pn. „Opieka wytchnieniowa” - Działania skierowane na rozwój usług opieki zdrowotnej, w tym usług rehabilitacyjnych - Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i technicznych - Wdrażanie programów celowych finansowanych ze środków PFRON oraz innych inicjatyw i działań, które mają na celu redukcję lub eliminację barier utrudniających osobom z niepełnosprawnością uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym oraz w edukacji, w szczególności barier w poruszaniu się, transportowej, w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym - Upowszechnianie informacji o możliwych formach wsparcia dla osób z niepełnosprawnością	Realizatorzy i podmioty wspierające: Powiat Radomski Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie organizacje pozarządowe ośrodki pomocy społecznej samorządy gminne PFRON
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: - Liczba zrealizowanych zadań w obszarze turnusów rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier funkcjonalnych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych - Liczba Warsztatów Terapii Zajęciowej i korzystających z nich	

Cel strategiczny 2. Osoby z niepełnosprawnością zintegrowane z lokalną społecznością i aktywnie uczestniczące w życiu społecznym	
Działania: • Zapewnianie dostępności podmiotów kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych dla osób z niepełnosprawnością • Wspieranie organizacji wydarzeń sportowych, kulturalnych, turystycznych podnoszących aktywność osób z niepełnosprawnością • Wspieranie zainteresowań i uzdolnień osób z niepełnosprawnością oraz promowanie ich twórczości artystycznej i osiągnięć sportowych • Realizacja projektów dotyczących aktywizacji i integracji osób z niepełnosprawnością współfinansowanych ze środków unijnych	Realizatorzy i podmioty wspierające: Powiat Radomski Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podmioty kulturalne i sportowe organizacje pozarządowe ośrodki pomocy społecznej samorządy gminne
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: • Liczba wydarzeń integrujących osoby z niepełnosprawnością ze społecznością lokalną	

Cel strategiczny 3. Osoby z niepełnosprawnością aktywne na rynku pracy	
Działania: • Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym • Wspieranie udziału osób z niepełnosprawnością w szkoleniach z obsługi sprzętu elektronicznego • Udzielanie wsparcia osobom z niepełnosprawnością w likwidacji barier utrudniających aktywizację zawodową • Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego • Pomoc w utrzymaniu aktywizacji zawodowej • Pomoc w likwidacji barier w poruszaniu się	Realizatorzy i podmioty wspierające: Powiat Radomski Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowy Urząd Pracy placówki oświatowe organizacje pozarządowe ośrodki pomocy społecznej samorządy gminne
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: • Liczba osób z niepełnosprawnością, które wsparto w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym • Liczba osób z niepełnosprawnością, które wsparto w zakupie sprzętu elektronicznego • Liczba osób z niepełnosprawnością, które wsparto w likwidacji barier w poruszaniu się	

Cel strategiczny 4. Społeczność lokalna świadoma potrzeb oraz potencjału osób z niepełnosprawnością	
Działania: • Wspieranie inicjatyw społecznych unaoczniających potrzeby i potencjał osób z niepełnosprawnością • Kształtowanie w społeczności lokalnej postaw sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnością • Rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat niepełnosprawności – jej wyzwań, problemów i konsekwencji • Wspieranie inicjatyw na rzecz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością	Realizatorzy i podmioty wspierające: Powiat Radomski Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podmioty kulturalne i sportowe organizacje pozarządowe ośrodki pomocy społecznej samorządy gminne
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągle)	
Wskaźniki: • Liczba zrealizowanych inicjatyw społecznych unaoczniających potrzeby i potencjał osób z niepełnosprawnością • Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat niepełnosprawności	

Cel strategiczny 5. Dobrze funkcjonujący system wspierania osób z niepełnosprawnością	
Działania: • Angażowanie organizacji pozarządowych w sposób aktywny w tworzenie i realizację działań wspierających osoby z niepełnosprawnościami • Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością • Podejmowanie i rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnością	Realizatorzy i podmioty wspierające: Powiat Radomski Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie organizacje pozarządowe ośrodki pomocy społecznej samorządy gminne
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: • Liczba działań na rzecz osób z niepełnosprawnością, realizowanych przez organizacje pozarządowe	

Rozdział V – Prognozowane efekty

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji niniejszego Programu obejmują przede wszystkim:

- poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- wzrost aktywności społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością;
- wzmocnienie integracji osób z niepełnosprawnością ze społecznością lokalną;
- poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat problemów i potrzeb osób z niepełnosprawnością;
- rozbudowę systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością oraz zwiększenie skuteczności działania instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy.

Prognozowane zmiany powiat radomski osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnością.

Rozdział VI – Ramy finansowania

Zadania realizowane w ramach Powiatowego Programu działań na Rzecz osób niepełnosprawnych Powiatu Radomskiego na lata 2025-2030 finansowane będą przez:

- budżet powiatu radomskiego,
- budżet samorządów gminnych powiatu radomskiego,
- budżet województwa mazowieckiego,
- budżet państwa,
- środki Funduszy Europejskich,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Fundusz Solidarnościowy,
- Fundusz Pracy,
- dotacje celowe i in.

Rozdział VII – Monitoring i ewaluacja

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania niniejszego Programu na terenie powiatu, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Głównym instrumentem monitoringu Programu będą coroczne sprawozdania z realizacji działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami za dany rok kalendarzowy z opisem wskaźników realizacji poszczególnych zadań. Będą one opracowywane na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów działań zaplanowanych w Programie. Monitorowania i oceny realizacji Programu dokonywać będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, a jego wynik przedstawiać będzie Zarządowi Powiatu Radomskiego, Radzie Powiatu Radomskiego i Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Ewaluacja końcowa będzie przeprowadzona po zakończeniu realizacji Programu. Podsumuje ona i oceni efekty oraz efektywność tej realizacji. Da to wnioski do projektowania przyszłych dokumentów programowych.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom powyżej 16. roku życia według przyczyn w powiecie radomskim w latach 2021-2023.....	11
Tabela 2 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom powyżej 16. roku życia według przyczyn w powiecie radomskim w latach 2021-2023.....	11
Tabela 3 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom poniżej 16. roku życia według przyczyn w powiecie radomskim w latach 2021-2023.....	12
Tabela 4 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom poniżej 16. roku życia według przyczyn w powiecie radomskim w latach 2021-2023.....	13
Tabela 5 Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z różnych form wsparcia realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu w latach 2021-2023	13
Tabela 6 Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z Programu pn. "Aktywny samorząd"	13
Tabela 7 Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z Programu pn. "Program wyrównywania różnic między regionami III"	13
Tabela 8 Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z Programu pn. "Samodzielność - Aktywność - Mobilność"	14
Tabela 9 Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowych Domów Samopomocy i usług asystenta osoby z niepełnosprawnością w powiecie radomskim w latach 2021-2023	14
Tabela 10 Liczba bezrobotnych osób z niepełnosprawnością w powiecie radomskim w latach 2021-2023	14